

Bruxelles, 2. ožujka 2022.
(OR. en)

6719/22

Međuinstitucijski predmet:
2022/0069(NLE)

JAI 267
FRONT 85
ASILE 23
MIGR 64
COEST 147

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	2. ožujka 2022.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2022) 91 final
Predmet:	Prijedlog PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. koje ima učinak uvođenja privremene zaštite

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2022) 91 final.

Priloženo: COM(2022) 91 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 2.3.2022.
COM(2022) 91 final

2022/0069 (NLE)

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. koje ima učinak uvođenja privremene zaštite

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Aktivacija primjene Direktive Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. Provedbenom odlukom Vijeća o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001., što ima učinak uvođenja privremene zaštite u skladu s odredbama te direktive

Nakon početka ruske vojne invazije na Ukrajinu 24. veljače 2022. Europsko vijeće u svojim je zaključcima istog dana najoštrije osudilo ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Ruske Federacije (dalje u tekstu „Rusija”) na Ukrajinu te istaknulo da se time teško krši međunarodno pravo i načela Povelje UN-a te da to predstavlja rizik za europsku i globalnu sigurnost i stabilnost. Europsko vijeće zatražilo je od Rusije da u potpunosti poštuje teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica, što uključuje pravo Ukrajine da odlučuje o vlastitoj sudbini. Šefovi država ili vlada država članica EU-a potvrdili su i da ruska vlada snosi punu odgovornost za svoj čin agresije koji uzrokuje ljudsku patnju i gubitak života te da će morati odgovarati za svoja djelovanja. Izražavajući solidarnost s Ukrajinom Europsko vijeće postiglo je dogovor o drugom paketu sankcija.

U tom je kontekstu Europsko vijeće pozvalo da se radi na pripravnosti na svim razinama te je pozvalo Komisiju da predloži izvanredne mjere.

Na Europsku uniju izravno utječe rat na njezinim vanjskim granicama, osobito u vidu sve većeg migracijskog pritiska zbog tisuća osoba koje traže zaštitu u državama članicama EU-a. U nekoliko dana do početka ožujka je u Europsku uniju preko Poljske, Slovačke, Mađarske i Rumunjske stiglo više od 650 000 raseljenih osoba. Očekuje se da će te brojke još porasti. UN je pokrenuo hitan poziv za humanitarnu pomoć kako bi se odgovorilo na potrebe Ukrajine za zaštitu i pomoć te regionalni plan za izbjeglice za Ukrajinu u kojem se navode pojedinosti o broju potrebitih ljudi i onih kojima će se pružiti pomoć.

Ukrajina je zemlja čiji državljani nemaju obvezu posjedovanja vize¹ za ulazak u EU. Stoga su nositelji ukrajinskih biometrijskih putovnica izuzeti od obveze posjedovanja vize kada putuju u EU. Na temelju iskustva stečenog nakon nezakonitog ruskog pripojenja Autonomne Republike Krima i grada Sevastopolja te rata u istočnoj Ukrajini očekuje se da će se polovina Ukrajinaca koji dolaze u Europsku uniju i mogu putovati bez vize pridružiti članovima obitelji ili tražiti zaposlenje u Europskoj uniji, dok će druga polovina zatražiti međunarodnu zaštitu. Ovisno o razvoju sukoba EU će vjerojatno prihvatiti znatan broj osoba. Procjenjuje se da bi zbog oružanog sukoba moglo biti raseljeno između 2,5 i 6,5 milijuna osoba, od čega bi između 1,2 i 3,2 milijuna osoba moglo zatražiti međunarodnu zaštitu. Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice procjenjuje da bi u slučaju najgoreg scenarija iz Ukrajine moglo izbjći do četiri milijuna ljudi.

¹ Uredba (EU) 2018/1806 u kojoj se navodi popis trećih zemalja čiji državljani imaju obvezu posjedovanja vize pri prelasku vanjskih granica država članica (Prilog I. Uredbi) i onih čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva za boravke od najviše 90 dana unutar bilo kojeg razdoblja od 180 dana (Prilog II. Uredbi). Izuzeće od obveze posjedovanja vize primjenjuje se na nositelje biometrijskih putovnica koje je izdala Ukrajina u skladu s normama Međunarodne organizacije za civilno zrakoplovstvo (ICAO).

Navedene brojke, ozbiljnost rata i njegova blizina vanjskim granicama EU-a pokazuju da će se Europska unija vjerojatno suočiti sa situacijom masovnog priljeva Ukrajinaca i drugih državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva koji zakonito borave u Ukrajini u vrijeme sukoba i koji su zbog ruske invazije prisiljeni napustiti Ukrajinu.

Kako bi odgovorila na tu situaciju, Komisija podnosi prijedlog Provedbene odluke Vijeća kojim se Vijeću omogućuje da utvrdi postojanje masovnog priljeva raseljenih Ukrajinaca i drugih državljana trećih zemalja te osoba bez državljanstva koji zakonito borave u Ukrajini u vrijeme sukoba, na temelju Direktive o privremenoj zaštiti 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001.²

Ta je direktiva donesena nakon sukoba u bivšoj Jugoslaviji kad se Europa prvi put nakon Drugog svjetskog rata suočila s masovnim raseljavanjem ljudi širom Europe prouzročenim sukobom u Europi. Posebno je osmišljena kako bi se promicali uravnoteženi naponi za zajedničko upravljanje raseljavanjem unutar Europe pružanjem neposredne zaštite osobama koje bježe od rata čime bi se izbjeglo preopterećenje sustava azila država članica. Odredbe koje su uključene u Direktivu o privremenoj zaštiti i provedbene nacionalne mjere omogućile bi državama članicama da kontrolirano i učinkovito upravljaju tokovima raseljenih osoba koje bježe iz Ukrajine, uz potpuno poštovanje temeljnih prava i međunarodnih obveza.

Cilj je ovog prijedloga aktivirati primjenu Direktive o privremenoj zaštiti navodeći u skladu s člankom 5. Direktive glavne elemente, uključujući opis posebnih skupina osoba na koje bi se trebala primjenjivati privremena zaštita i datum na koji će privremena zaštita stupiti na snagu. Nakon njezina donošenja Provedbenom odlukom Vijeća od država članica zahtijeva se da primijene mjere koje su donijele za prenošenje i provedbu Direktive o privremenoj zaštiti i time ispune svoje obveze prema osobama koje uživaju privremenu zaštitu iz poglavlja III. Direktive.

Prijedlogom se uvodi privremena zaštita za tri kategorije ljudi:

- ukrajinske državljane koji borave u Ukrajini i koji su raseljeni od 24. veljače 2022. nakon vojne invazije ruskih oružanih snaga na taj datum;
- državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koji zakonito borave u Ukrajini i koji su raseljeni od 24. veljače 2022. nakon vojne invazije ruskih oružanih snaga na taj datum te se zbog situacije koja vlada u toj zemlji ne mogu vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima. To bi moglo uključivati osobe koje u vrijeme događaja koji su doveli do masovnog priljeva imaju status izbjeglice ili jednakovrijedan oblik zaštite ili koje su bile tražitelji azila u Ukrajini. Državljanima trećih zemalja koji su u vrijeme događaja koji su doveli do masovnog priljeva dugoročno zakonito boravili u Ukrajini trebali bi uživati privremenu zaštitu bez obzira na to mogu li se u sigurnim i trajnim uvjetima vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla; te
- članove obitelji navedene dvije kategorije ljudi, u slučajevima u kojima su obitelji već postojale u Ukrajini u vrijeme nastanka okolnosti povezanih s masovnim priljevom, bez obzira na to bi li se član obitelji mogao vratiti u svoju zemlju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima. U skladu s Direktivom Vijeća 2001/55 članom obitelji smatra se bračni drug osobe iz navedene dvije kategorije ljudi ili njegov/njezin nevjenčani partner/nevjenčana partnerica s kojom/kojim je u stabilnoj vezi kada zakonodavstvo ili praksa dotične države članice tretira nevjenčane parove na način usporediv s bračnim parovima u svojem zakonu o strancima; maloljetna

² SL L 212, 7.8.2001., str. 12.

nevjenčana djeca osobe iz navedene dvije kategorije ljudi ili njegova/njezina bračnog druga, bez obzira na to jesu li rođena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici ili su usvojena; ostali bliski rođaci koji su živjeli u zajedničkom domaćinstvu u vrijeme nastanka okolnosti povezanih s masovnim priljevom, a koji su u to vrijeme bili potpuno ili uglavnom ovisni o navedene dvije kategorije ljudi.

Privremena zaštita primjeren je instrument u sadašnjoj situaciji. S obzirom na izvanrednu i iznimnu prirodu vojne invazije Rusije na Ukrajinu i razmjere masovnog priljeva, privremena zaštita trebala bi brzo omogućiti raseljenim osobama da uživaju usklađena prava diljem Unije koja im pružaju primjerenu razinu zaštite, uključujući boravišnu dozvolu, mogućnost bavljenja nesamostalnim ili samostalnim djelatnostima, pristup primjerenom smještaju, neophodnu socijalnu skrb, medicinsku ili drugu pomoć i sredstva za život. Kad je riječ o maloljetnicima bez pratnje, privremenom zaštitom trebalo bi im se omogućiti zakonsko skrbništvo. Osobe mlađe od 18 godina trebale bi imati i pristup obrazovanju.

Uvođenje privremene zaštite također bi bilo u korist država članica suočenih s masovnim priljevom jer bi prava koja prate privremenu zaštitu trebala ograničiti potrebu da te raseljene osobe odmah zatraže međunarodnu zaštitu i preopterete sustave azila predmetnih država članica svođenjem formalnosti na minimum zbog hitnosti situacije. Mjere koje su uključene u Direktivu o privremenoj zaštiti i provedbene nacionalne mjere stoga bi trebale državama članicama omogućiti da kontrolirano i učinkovito upravljaju priljevom raseljenih osoba uz potpuno poštovanje temeljnih prava i međunarodnih obveza.

Privremena zaštita omogućila bi državama članicama da budu pripremljene za suočavanje s trenutačnim i neposrednim priljevom raseljenih osoba iz Ukrajine koje traže međunarodnu zaštitu. To bi državama članicama omogućilo i da rješavaju pitanje onih Ukrajinaca koji će, zahvaljujući putovanju bez vize, po isteku 90 dana zakonitog boravka u Uniji tražiti drugu vrstu statusa. S obzirom na iskustvo iz 2014. može se očekivati da će mnogi zatim početi tražiti međunarodnu zaštitu kao svoju jedinu alternativu. Stoga se ovim prijedlogom odgovara i na poziv Europskog vijeća da se radi na pripravnosti i spremnosti i on je dio odgovora Unije na migracijski pritisak koji je posljedica upada ruske vojske u Ukrajinu.

Naposljetku, odredbama u okviru instrumenta Direktive o privremenoj zaštiti promiču se uravnoteženi napor država članica pri snošenju posljedica prihvata raseljenih osoba iz Ukrajine. Ukrajinski državljani će se kao putnici koji nemaju obvezu posjedovanja vize moći slobodno kretati unutar EU-a nakon ulaska na njegovo područje, što će im omogućiti da se pridruže svojoj obitelji i prijateljima u velikoj dijaspori koja trenutačno postoji širom Europske unije, a to će pridonijeti uravnoteženju napora među državama članicama. To bi Uniji i njezinim državama članicama pomoglo da osiguraju učinkovito i kontrolirano upravljanje priljevom raseljenih osoba iz Ukrajine unutar Europske unije u trenutku masovnih dolazaka.

Provedbenom odlukom Vijeća Uniji će se omogućiti da koordinira i pomno prati kapacitete za prihvata u državama članicama kako bi poduzela mjere i prema potrebi pružila dodatnu potporu. Direktivom se od država članica zahtijeva da u suradnji s Komisijom surađuju i razmjenjuju informacije kako bi se olakšala provedba privremene zaštite. To se može postići „platformom za solidarnost” na kojoj države članice razmjenjuju informacije o svojim kapacitetima za prihvata i broju osoba koje uživaju privremenu zaštitu na njihovim područjima. U tu svrhu prijedlog uključuje koordinacijsku ulogu Komisije. Osim toga, posljednjih su godina uspostavljene različite platforme radi osiguravanja suradnje među državama članicama. Među tim platformama, u prijedlog je uključena upotreba Mreže za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija (u skladu s Preporukom Komisije (EU) 2020/1366

od 23. rujna 2020. o Mehanizmu EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija) kao najprimjereniji forum za administrativnu suradnju predviđenu u Direktivi 2001/55/EZ.

U razdoblju nakon donošenja Direktive nekoliko agencija EU-a je osnovano ili su im ojačani mandati. Iz tog se razloga u prijedlogu izričito navodi kako je potrebno da Komisija surađuje s Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), Agencijom Europske unije za azil i Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) radi stalnog praćenja i preispitivanja situacije.

U skladu s Direktivom 2001/55/EZ privremena zaštita traje godinu dana i, ako se ne okonča na neki drugi način, može se automatski produljivati za šest mjesečnih razdoblja, a može trajati najviše godinu dana. Komisija u okviru svoje nadzorne uloge i u skladu s člankom 6. Direktive 2001/55/EZ u bilo kojem trenutku može predložiti Vijeću da ukine privremenu zaštitu na temelju činjenice da je situacija u Ukrajini takva da dopušta siguran i trajan povratak osoba kojima je odobrena privremena zaštita. Komisija također može predložiti Vijeću da produlji privremenu zaštitu, ako se smatra da početno razdoblje nije dovoljno da se državama članicama omogući učinkovito upravljanje situacijom ili ako je situacija takva da se osobe koje uživaju privremenu zaštitu još uvijek ne mogu sigurno vratiti u Ukrajinu.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovaj je prijedlog u potpunosti u skladu s pravnom stečevinom EU-a o azilu jer je Direktiva o privremenoj zaštiti sastavni dio zajedničkog europskog sustava azila te je osmišljena za suočavanje s izvanrednom situacijom masovnog priljeva raseljenih osoba, kao što je trenutačno slučaj zbog invazije Ruske Federacije na Ukrajinu. Također je u potpunosti u skladu s Unijinim ciljem uspostave područja slobode, sigurnosti i pravde otvorenog onima koje okolnosti prisiljavaju na zakonito traženje međunarodne zaštite u Europskoj uniji.

Elementi prijedloga također su u skladu s paktom o migracijama i azilu iz rujna 2020. i popratnim zakonodavnim prijedlozima. U sklopu pakta Komisija je predložila da se Direktiva o privremenoj zaštiti stavi izvan snage i zamijeni poboljšanom Uredbom, u kojoj se zadržava koncept statusa privremene zaštite, ali se i u širem smislu obuhvaćaju krizne situacije i situacije više sile u području migracija i azila kako bi se osiguralo usklađeno djelovanje novih europskih instrumenata u okviru novog sveobuhvatnog pristupa koji se predlaže u paktu. Međutim, s obzirom na to da se o relevantnim zakonodavnim prijedlozima trenutačno pregovara te se njihovo donošenje ne očekuje u bliskoj budućnosti, Uredba o kriznim situacijama i situacijama više sile ne može poslužiti kao odgovor na neposredne izazove krize u Ukrajini. Direktiva o privremenoj zaštiti postojeća je pravna stečevina koja je na snazi te je relevantni instrument za suočavanje s ovom situacijom na učinkovit i proporcionalan način.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog u potpunosti u skladu s potrebom za održavanjem snažnih vanjskih granica tako što će se državama članicama omogućiti da moguće zahtjeve za međunarodnu zaštitu obrađuju na uređen način bez preopterećivanja svojih sustava azila u slučaju masovnog priljeva raseljenih Ukrajinaca, čime se izbjegavaju problemi na graničnim prijelazima na istočnim vanjskim granicama Europske unije. Ujedno je u skladu s vanjskim djelovanjem Unije, kao što su EU-ove sankcije i druge mjere ograničavanja, te bi ga trebalo primjenjivati usporedno s njime. Prijedlog je dio sveobuhvatnog skupa mjera EU-a za odgovor na upad ruske vojske u Ukrajinu.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna osnova ovog prijedloga je Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba, a posebno njezin članak 5.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Na temelju glave V. UFEU-a o području slobode, sigurnosti i pravde Europskoj uniji dodjeljuju se određene ovlasti povezane s tim pitanjima. Te se ovlasti moraju izvršavati u skladu s člankom 5. Ugovora o Europskoj uniji, odnosno ako i u mjeri u kojoj ciljeve predloženog djelovanja ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka predloženog djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Europske unije.

Trebalo bi smatrati da situacija u kojoj je pravilno funkcioniranje sustava azila država članica ugroženo masovnim priljevom raseljenih osoba iz susjedne zemlje Europske unije koje su pobjegle iz područja oružanog sukoba utječe na EU u cjelini i stoga zahtijeva rješenja i potporu na razini EU-a. Potrebno je da sve države članice brzo reagiraju i pruže potporu za učinkovit odgovor na takav priljev te osiguraju jednake standarde i usklađena prava u cijeloj Uniji.

Za postizanje tih ciljeva, koji su po svojoj prirodi prekogranični, potrebno je djelovati na razini EU-a. Jasno je da se mjerama koje poduzimaju pojedinačne države članice ne može primjereno odgovoriti na potrebu za zajedničkim pristupom EU-a zajedničkom problemu.

Takav zajednički pristup ne mogu dostatno ostvariti pojedinačne države članice, nego se zbog opsega i učinaka ove predložene Provedbene odluke Vijeća on na bolji način može ostvariti na razini Unije. Unija stoga mora djelovati i može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 5. stavka 3. Ugovora o Europskoj uniji.

• Proporcionalnost

U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u članku 5. stavku 4. Ugovora o Europskoj uniji, ovim prijedlogom Provedbene odluke Vijeća opisuje se posebna skupina osoba na koju se primjenjuje te se navode datum stupanja na snagu privremene zaštite i procjena broja raseljenih osoba.

Svi elementi mjera predloženih za rješavanje posebne situacije masovnog priljeva raseljenih Ukrajinaca u Europsku uniju jasno su opisani u Direktivi o privremenoj zaštiti te su ograničeni na ono što je potrebno kako bi se osiguralo da države članice mogu upravljati situacijom na uređen i djelotvoran način uz osiguravanje jednakog postupanja u pogledu prava i jamstava za predmetne osobe. U skladu sa zahtjevima Direktive o privremenoj zaštiti trajanje tih mjera također je vremenski ograničeno te je nužno kako bi se predmetnim državama članicama omogućilo da se suoče sa situacijom na istočnim vanjskim granicama Europske unije koja ugrožava sigurnost i stabilnost Europske unije. Direktivom se državama članicama omogućuje primjena povoljnijih odredbi.

• Odabir instrumenta

Člankom 5. Direktive Vijeća 2001/55/EZ zahtijeva se da se Provedbenom odlukom Vijeća utvrdi postojanje masovnog priljeva raseljenih osoba te da se uvede privremena zaštita za raseljene osobe.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- **Oblikovanje politika na temelju dokaza**

Prijedlog je pripremljen po hitnom postupku u skladu s postojećom situacijom. Prijedlog uključuje odredbe o suradnji između Komisije, država članica i agencija EU-a te o obvezi država članica da dostavljaju statističke i druge relevantne podatke putem Mreže EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija. Dokazi o mogućem opsegu kretanja temelje se na najnovijim podacima razmijenjenima u okviru Mreže EU-a za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija i scenarijima koji su pripremljeni na temelju scenarija agencija UN-a za interno raseljene osobe, prikupljenim informacijama o kretanjima (tražitelja azila i zakonite migracije) u razdoblju nakon 2014. te na veličini i sastavu (ruskog/neruskog) stanovništva regija koje su pogođene u različitim scenarijima. Izrađeno je pet početnih scenarija ovisno o intenzitetu ruske intervencije u Ukrajini.

Scenarij D pretpostavlja vojnu invaziju na velik dio Ukrajine, uključujući tri najveća grada: Kijev, Harkiv i Odesu, što se trenutačno događa. Scenarij E pretpostavlja dramatično jačanje sukoba i invaziju na cijelu zemlju. Na temelju tih scenarija može se očekivati da će u Europsku uniju ući između 2,5 i 6,5 milijuna raseljenih osoba. Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice procjenjuje da bi u slučaju najgoreg scenarija iz Ukrajine moglo izbjeći do četiri milijuna ljudi.

S obzirom na trendove koji su nakon događaja iz 2014. zabilježeni za boravišne dozvole i zahtjeve za međunarodnu zaštitu, oko polovinu raseljenih osoba vjerojatno će apsorbirati velike postojeće mreže dijaspora diljem EU-a i oni će iskoristiti mogućnosti zakonitih migracija, većinom, ali ne isključivo u „tradicionalnim” odredišnim zemljama (Poljska, Češka, Njemačka, Italija i Španjolska) ne stvarajući pritisak na kapacitet za prihvrat tih zemalja. Druga polovina raseljenih osoba, odnosno između 1,2 i 3,5 milijuna osoba mogli bi zatražiti međunarodnu zaštitu u razdoblju od dvije godine.

- **Savjetovanja s dionicima te prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Kad je mogućnost ruske vojne intervencije u Ukrajini postala izgledna, Komisija je aktivirala mehanizam redovitog praćenja u okviru Mreže za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija kako bi se savjetovala s državama članicama, Europskom službom za vanjsko djelovanje i relevantnim agencijama EU-a te radi razmjene podataka, informacija i uvida o kojima se redovito izvješćuje. Komisija se savjetovala i s Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice koji donosi procjene situacije i pruža relevantne informacije. Visoki povjerenik pozdravio je potporu koju su mnoge države članice iskazale za aktiviranje primjene Direktive 2001/55/EZ kako bi se osiguralo hitno i privremeno utočište u Uniji i olakšala podjela odgovornosti među europskim državama u pogledu osoba koje bježe iz Ukrajine.

- **Temeljna prava**

Ovim se prijedlogom poštuju temeljna prava i načela prepoznata u Povelji Europske unije o temeljnim pravima te obveze koje proizlaze iz međunarodnog prava, uključujući Ženevsku konvenciju o statusu izbjeglica od 28. srpnja 1951., kako je izmijenjena Njujorškim protokolom od 31. siječnja 1967.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Zbog prirode ovog prijedloga nije moguće unaprijed procijeniti mogući učinak na proračun. Bit će uključen u proračun postojećih instrumenata financiranja EU-a u razdoblju 2014.–2020. i 2021.–2027. u području migracija, azila i upravljanja granicama. Komisija će istražiti mogućnosti za potpuno iskorištavanje financijskih sredstava u okviru fondova za unutarnje poslove. Iznimno, ako se situacija dodatno pogorša, mogla bi se preraspodijeliti sredstva iz višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. U slučaju daljnjih izvanrednih potreba, mogli bi se upotrijebiti mehanizmi fleksibilnosti iz višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027.

5. DRUGI ELEMENTI

• Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga

Člankom 1. utvrđuje se postojanje masovnog priljeva u Uniju raseljenih osoba koje su zbog oružanog sukoba morale napustiti Ukrajinu.

U *članku 2.* opisuje se skupina osoba na koje bi se privremena zaštita primjenjivala. Odredbom se uvodi privremena zaštita raseljenih ukrajinskih državljana koji borave u Ukrajini i koji su raseljeni od 24. veljače 2022. nakon vojne invazije ruskih oružanih snaga na taj datum. Kako bi se poštovao duh Direktive 2001/55/EZ, člankom 2. uvodi se privremena zaštita i državljana trećih zemalja i osoba bez državljanstva koji zakonito borave u Ukrajini i koji su od 24. veljače 2022. raseljeni te se zbog situacije koja vlada u toj zemlji ne mogu vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima. To bi moglo uključivati osobe koje u vrijeme događaja koji su doveli do masovnog priljeva imaju status izbjeglice ili jednakovrijedan oblik zaštite ili koje su bile tražitelji azila u Ukrajini. Državljanima trećih zemalja koji su u vrijeme događaja koji su doveli do masovnog priljeva dugoročno zakonito boravili u Ukrajini trebali bi uživati privremenu zaštitu bez obzira na to mogu li se vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima.

Budući da je važno očuvati jedinstvo obitelji i izbjeći da članovi iste obitelji imaju različite statute, člankom 2. uvodi se privremena zaštita i članova obitelji u slučajevima u kojima su obitelji već postojale u Ukrajini u vrijeme nastanka okolnosti povezanih s masovnim priljevom, bez obzira na to može li se član obitelji vratiti u svoju zemlju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima. Članom obitelji smatra se bračni drug osobe koja uživa privremenu zaštitu ili njegov/njezin nevjenčani partner/nevjenčana partnerica s kojom/kojim je u stabilnoj vezi kada zakonodavstvo ili praksa dotične države članice tretira nevjenčane parove na način usporediv s bračnim parovima u svojem zakonu o strancima; maloljetna nevjenčana djeca osobe koja uživa privremenu zaštitu ili njegova/njezina bračnog druga, bez obzira na to jesu li rođena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici ili su usvojena; i ostali bliski rođaci koji su živjeli u zajedničkom domaćinstvu kad su nastupile okolnosti povezane s masovnim priljevom, a koji su u to vrijeme bili potpuno ili uglavnom ovisni o osobi koja uživa privremenu zaštitu.

Člankom 3. utvrđuje se da će se Mreža za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija koristiti kao glavna platforma za osiguravanje administrativne suradnje za potrebe članka 27. Direktive Vijeća 2001/55/EZ. Odredbom je predviđeno i da bi države članice trebale pridonositi zajedničkoj svjesnosti o stanju u Uniji razmjenom relevantnih informacija u okviru integriranog političkog odgovora na krizu i, prema potrebi, savjetovanjem s Europskom službom za vanjsko djelovanje. Odredbom se utvrđuje i da će Komisija imati koordinacijsku ulogu kako bi se osigurala suradnja i razmjena informacija među državama članicama, posebice u vezi s praćenjem kapaciteta za prihvata u svakoj državi članici i utvrđivanjem potrebe za dodatnom potporom. U tu će svrhu Komisija u suradnji s državama članicama, Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), Agencijom Europske

unije za azil i Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) stalno pratiti i preispitivati situaciju. Osim toga, te agencije EU-a trebale bi podupirati države članice.

S obzirom na iznimnu situaciju i hitnost, *člankom 4.* utvrđuje se da Provedbena odluka Vijeća stupa na snagu na dan objave.

Prijedlog

PROVEDBENE ODLUKE VIJEĆA

o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. koje ima učinak uvođenja privremene zaštite

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2001/55/EZ od 20. srpnja 2001. o minimalnim standardima za dodjelu privremene zaštite u slučaju masovnog priljeva raseljenih osoba te o mjerama za promicanje uravnoteženih napora država članica pri prihvatu i snošenju posljedica prihvata tih osoba³, a posebno njezin članak 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Ruske oružane snage 24. veljače 2022. pokrenule su masovnu invaziju Ukrajine s više lokacija iz Ruske Federacije, Bjelorusa i područja u Ukrajini koja nisu pod kontrolom vlade.
- (2) Kao posljedica toga, veliki dijelovi ukrajinskog državnog područja sada su područja oružanog sukoba iz kojih je tisuće građana pobjeglo.
- (3) Nakon te invazije, u svojim zaključcima od 24. veljače 2022. Europsko vijeće najoštrije je osudilo ničim izazvanu i neopravdanu vojnu agresiju Rusije na Ukrajinu te istaknulo da se time teško krše međunarodno pravo i načela Povelje UN-a te pokušava ugroziti europska i globalna sigurnost i stabilnost. Europsko vijeće zatražilo je od Rusije da u potpunosti poštuje teritorijalnu cjelovitost, suverenost i neovisnost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica, što uključuje pravo Ukrajine da odlučuje o vlastitoj sudbini. Europsko vijeće potvrdilo je i da ruska vlada snosi punu odgovornost za svoj čin agresije koji uzrokuje ljudsku patnju i gubitak života te da će morati odgovarati za svoja djelovanja. Izražavajući solidarnost s Ukrajinom Europsko vijeće postiglo je dogovor o drugom paketu sankcija, pozvalo na nastavak rada na pripravnosti na svim razinama te pozvalo Komisiju da predloži izvanredne mjere.
- (4) Unija je iskazala i nastavit će iskazivati svoju odlučnu potporu Ukrajini i njezinim građanima suočenima s dosad nezabilježenim činom agresije Ruske Federacije. Ovaj je prijedlog dio odgovora Unije na migracijski pritisak koji je posljedica ruske vojne invazije na Ukrajinu.
- (5) Unija je već suočena s posljedicama sukoba, uključujući vjerojatnost da će tijekom sukoba biti izložena velikom migracijskom pritisku na istočnim granicama. Do 1. ožujka u Europsku uniju je preko Poljske, Slovačke, Mađarske i Rumunjske stiglo više od 650 000 raseljenih osoba. Očekuje se da će te brojke još porasti.

³ SL L 212, 7.8.2001., str. 12.

- (6) Ukrajina je navedena u Prilogu II. Uredbi (EU) 2018/1806⁴, a državljani Ukrajine izuzeti su od obveze posjedovanja vize pri prelasku vanjskih granica država članica za boravke od najviše 90 dana unutar bilo kojeg razdoblja od 180 dana. Na temelju iskustva stečenog nakon nezakonitog ruskog pripojenja Autonomne Republike Krima i grada Sevastopolja i rata u istočnoj Ukrajini 2014., očekuje se da će se polovina Ukrajinaca koji dolaze u Uniju i nemaju obvezu posjedovanja vize za kratkotrajna putovanja, pridružiti članovima obitelji ili tražiti zaposlenje u Uniji, dok će druga polovina zatražiti međunarodnu zaštitu. Ovisno o razvoju sukoba, na temelju trenutačnih procjena, Unija će se zbog oružanih sukoba vjerojatno suočiti s dolaskom velikog broja raseljenih osoba, potencijalno između 2,5 i 6,5 milijuna, od čega se očekuje da će između 1,2 i 3,2 milijuna biti osobe koje traže međunarodnu zaštitu. Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice procjenjuje da bi u slučaju najgoreg scenarija iz Ukrajine moglo izbjeći do četiri milijuna ljudi.
- (7) Navedene brojke pokazuju da će se Unija vjerojatno suočiti s masovnim priljevom raseljenih osoba iz Ukrajine koje se zbog ruske vojne agresije ne mogu vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla te da zbog razmjera priljeva postoji očita opasnost da sustavi azila država članica neće moći obraditi te dolaske bez negativnih posljedica za njihovo učinkovito funkcioniranje, interese predmetnih osoba i ostalih osoba koje traže zaštitu.
- (8) UN je pokrenuo hitan poziv za humanitarnu pomoć kako bi se odgovorilo na potrebe Ukrajine za zaštitu i pomoć te regionalni plan za izbjeglice za Ukrajinu u kojem se navode pojedinosti o broju potrebitih ljudi i onih kojima će se pružiti pomoć.
- (9) Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice pozdravio je potporu koju su mnoge države članice iskazale za aktiviranje primjene Direktive 2001/55/EZ kako bi se osiguralo hitno i privremeno utočište u Uniji i olakšala podjela odgovornosti među europskim državama u pogledu osoba koje bježe iz Ukrajine.
- (10) Kako bi se odgovorilo na tu situaciju, trebalo bi utvrditi postojanje masovnog priljeva raseljenih osoba u smislu Direktive 2001/55/EZ koje ima učinak uvođenja privremene zaštite za predmetne raseljene osobe.
- (11) Cilj je ove Provedbene odluke uvesti privremenu zaštitu ukrajinskih državljana koji borave u Ukrajini i koji su raseljeni od 24. veljače 2022. nakon vojne invazije ruskih oružanih snaga na taj datum. Kako bi se poštovao duh Direktive 2001/55/EZ, trebala bi se uvesti privremena zaštita i državljana trećih zemalja koji zakonito borave u Ukrajini i koji su od 24. veljače 2022. raseljeni te se zbog situacije koja vlada u toj zemlji ne mogu vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima. To bi moglo uključivati osobe koje u vrijeme događaja koji su doveli do masovnog priljeva imaju status izbjeglice ili jednakovrijedan oblik zaštite ili koje su bile tražitelji azila u Ukrajini. Nadalje, za državljane trećih zemalja koji nisu ukrajinski državljani i imaju dugotrajni boravak u Ukrajini uvjet da se ne mogu vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla ne bi se trebao primjenjivati te bi stoga i oni trebali uživati privremenu zaštitu. Važno je i očuvati jedinstvo obitelji i izbjeći da članovi iste obitelji imaju različite statute. Stoga je potrebno uvesti privremenu zaštitu članova obitelji u slučajevima u kojima su obitelji već postojale u Ukrajini u vrijeme nastanka okolnosti povezanih s masovnim priljevom, bez obzira na to može li se član obitelji vratiti u svoju zemlju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima.

⁴ Uredba (EU) 2018/1806 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. studenoga 2018. o popisu trećih zemalja čiji državljani moraju imati vizu pri prelasku vanjskih granica i zemalja čiji su državljani izuzeti od tog zahtjeva (SL L 303, 28.11.2018., str. 39.).

- (12) Međutim, državljani trećih zemalja koji nisu ukrajinski državljani ili osobe bez državljanstva, koji se mogu vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima i koji se ne mogu smatrati osobama s dugotrajnim boravkom u Ukrajini ili članovima obitelji osobe koja uživa privremenu zaštitu ne bi trebali biti obuhvaćeni područjem primjene ove Odluke. Te bi osobe mogle uključivati državljane trećih zemalja koji su u vrijeme događaja koji su doveli do masovnog priljeva studirali ili radili u Ukrajini na kratkoročnoj osnovi i mogu se sigurno vratiti u svoju zemlju podrijetla. Te bi osobe ipak trebalo prihvatiti u Uniju iz humanitarnih razloga, bez obveze posjedovanja valjane vize ili dostatnih sredstava za uzdržavanje ili valjane putne isprave kako bi im se zajamčio siguran prolaz radi povratka u njihovu zemlju ili regiju podrijetla.
- (13) U skladu s Direktivom 2001/55/EZ države članice mogu proširiti primjenu privremene zaštite na dodatne kategorije raseljenih osoba pored onih na koje se primjenjuje ova Odluka Vijeća, kada su te osobe raseljene iz istih razloga i iz iste zemlje ili regije podrijetla. U tom slučaju, o tome bez odlaganja obavješćuju Vijeće i Komisiju. U tom kontekstu, trebalo bi poticati države članice da razmotre proširenje privremene zaštite na osobe koje su neposredno prije 24. veljače 2022. pobjegle iz Ukrajine jer su se napetosti povećale ili koje su se našle na području Unije (npr. na godišnjem odmoru ili iz poslovnih razloga) neposredno prije tog datuma i zbog oružanog sukoba ne mogu se vratiti u Ukrajinu.
- (14) Privremena zaštita najprimjereniji je instrument u sadašnjoj situaciji. S obzirom na izvanrednu i iznimnu prirodu vojne invazije Ruske Federacije na Ukrajinu i razmjere masovnog priljeva, privremena zaštita trebala bi omogućiti raseljenim osobama da uživaju usklađena prava diljem Unije koja im pružaju primjerenu razinu zaštite. Uvođenje privremene zaštite također bi bilo u korist država članica jer prava koja prate privremenu zaštitu ograničavaju potrebu da raseljene osobe odmah zatraže međunarodnu zaštitu a s time i rizik od preopterećenja sustava azila država članica jer svode formalnosti na minimum zbog hitnosti situacije. Nadalje, ukrajinski državljani, kao putnici bez obveze posjedovanja vize, imaju pravo slobodno se kretati unutar Unije u razdoblju od 90 dana nakon ulaska na državno područje. Na temelju toga mogu odabrati državu članicu u kojoj žele uživati prava povezana s privremenom zaštitom i pridružiti se svojoj obitelji i prijateljima u velikim mrežama dijaspore koje postoje u cijeloj Uniji. Time će se u praksi uspostaviti ravnoteža među naporima država članica, čime će se smanjiti pritisak na nacionalne sustave prihvata. Nakon što država članica izda boravišnu dozvolu u skladu s Direktivom 2001/55/EZ, osoba koja uživa privremenu zaštitu, premda ima pravo putovati unutar Unije 90 dana unutar razdoblja od 180 dana, trebala bi moći ostvariti prava koja proizlaze iz privremene zaštite samo u državi članici koja je izdala boravišnu dozvolu. Time se ne bi trebala dovoditi u pitanje mogućnost da država članica u bilo kojem trenutku odluči izdati boravišnu dozvolu osobama koje uživaju privremenu zaštitu na temelju ove Provedbene odluke.
- (15) Ova bi Odluka bila kompatibilna s nacionalnim sustavima privremene zaštite, za koje se može smatrati da se njima provodi Direktiva, te se može primjenjivati zajedno s njima. Ako država članica ima nacionalni sustav koji je povoljniji od Direktive, trebala bi ga moći nastaviti primjenjivati jer u skladu s Direktivom 2001/55/EZ države članice mogu uvesti ili zadržati povoljnije uvjete za osobe obuhvaćene privremenom zaštitom. Međutim, ako je nacionalni sustav manje povoljan, država članica trebala bi predvidjeti dodatna prava predviđena Direktivom.

- (16) Direktivom 2001/55/EZ uzete su u obzir odgovornosti koje države članice imaju u pogledu očuvanja javnog poretka i zaštite unutarnje sigurnosti jer se njome državama članicama dopušta da određenu raseljenu osobu isključe iz privremene zaštite ako postoje ozbiljni razlozi zbog kojih se može smatrati da je ona počinila zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti, kako je definirano u međunarodnim instrumentima koji sadržavaju odredbe o takvim zločinima; da je počinila ozbiljan zločin koji nije političke prirode, i to izvan države članice prihvata prije njezina ulaska u tu državu članicu u svojstvu osobe koja uživa privremenu zaštitu; ili da je kriva za radnje koje su u suprotnosti s ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda. Direktivom se također omogućuje državama članicama da isključe određenu raseljenu osobu iz privremene zaštite ako postoje opravdani razlozi da je se smatra prijetnjom za sigurnost države članice domaćina ili opasnošću za društvo države članice domaćina.
- (17) Pri pružanju privremene zaštite države članice trebale bi osigurati da se pri obradi osobnih podataka osoba koje uživaju privremenu zaštitu poštuju zahtjevi utvrđeni u pravnoj stečevini Europske unije o zaštiti podataka, a posebice u Uredbi (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća⁵.
- (18) Ovom Provedbenom odlukom trebalo bi se Uniji omogućiti da koordinira i pomno prati kapacitete za prihvata u državama članicama kako bi poduzela mjere i prema potrebi pružila dodatnu potporu. Direktivom 2001/55/EZ od država članica zahtijeva se da u suradnji s Komisijom surađuju i razmjenjuju informacije kako bi se olakšala provedba privremene zaštite. To bi se trebalo postići „platformom za solidarnost” na kojoj države članice razmjenjuju informacije o svojim kapacitetima za prihvata i broju osoba koje uživaju privremenu zaštitu na njihovim područjima. Na temelju informacija koje je dostavilo nekoliko država članica u okviru Mreže za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija, uz apsorpcijski kapacitet dijaspora koja boravi u Uniji, trenutačni su kapaciteti za prihvata najmanje 310 000 mjesta. U svrhu navedene razmjene informacija Komisija bi trebala preuzeti koordinacijsku ulogu. Osim toga, posljednjih su godina uspostavljene različite platforme radi osiguravanja suradnje među državama članicama. Među tim platformama, Mreža za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija (u skladu s Preporukom Komisije (EU) 2020/1366) najprimjerenija je za administrativnu suradnju predviđenu u Direktivi 2001/55/EZ. Države članice također bi trebalo poticati da pridonose zajedničkoj svjesnosti o stanju u Uniji razmjenom relevantnih informacija u okviru integriranog političkog odgovora na krizu. Prema potrebi bi se trebalo savjetovati s Europskom službom za vanjsko djelovanje. U tom bi kontekstu države članice trebale blisko surađivati i s Visokim povjerenikom Ujedinjenih naroda za izbjeglice.
- (19) U skladu s Direktivom 2001/55/EZ privremena zaštita trebala bi trajati u početnom razdoblju od godinu dana. Osim ako je prekinuta u skladu s uvjetima iz članka 6. stavka 1. točke (b) Direktive, to se razdoblje može automatski produljiti za šest mjesečnih razdoblja, a može trajati najviše godinu dana. Komisija će stalno pratiti i preispitivati situaciju. U bilo kojem trenutku može predložiti Vijeću da ukine privremenu zaštitu na temelju činjenice da je situacija u Ukrajini takva da dopušta siguran i trajan povratak osoba kojima je odobrena privremena zaštita ili produlji privremenu zaštitu do godinu dana.

⁵ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 11, 4.5.2016., str. 1.).

- (20) Za potrebe članka 24. Direktive Vijeća 2001/55/EZ upućivanje na Europski fond za izbjeglice uspostavljen Odlukom 2000/596/EZ trebalo bi tumačiti kao upućivanje na Fond za azil, migracije i integraciju uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1147. Sva nastojanja država članica da ispune obveze koje proizlaze iz ove Provedbene odluke financijski će se podupirati iz fondova Unije. U okviru mehanizama za hitne slučajeve i fleksibilnost u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. mogu se mobilizirati i sredstva za zadovoljavanje posebnih hitnih potreba u državama članicama. Osim toga, aktiviran je Mehanizam Unije za civilnu zaštitu⁶. U okviru tog mehanizma države članice mogu zatražiti predmete neophodne raseljenim osobama iz Ukrajine koje se nalaze na njihovu državnom području i mogu iskoristiti sufinanciranja za pružanje takve pomoći.
- (21) Od donošenja Direktive 2001/55/EZ osnovano je nekoliko agencija Unije ili su njihovi mandati pojačani. U tom bi kontekstu Komisija trebala surađivati s Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), Agencijom Europske unije za azil i Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) radi stalnog praćenja i preispitivanja situacije. Osim toga, Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), Agencija Europske unije za azil (EUAA) i Europol trebali bi pružati operativnu potporu državama članicama koje su zatražile njihovu pomoć u suočavanju sa situacijom, uključujući za potrebe primjene ove Provedbene odluke.
- (22) Ovom se Provedbenom odlukom poštuju temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.
- (23) U skladu s člankom 4. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske s obzirom na područje slobode, sigurnosti i pravde, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Irska je pismom od 11. travnja 2003. obavijestila da želi sudjelovati u donošenju i primjeni Direktive 2001/55/EZ. Ova je Provedbena odluka Vijeća stoga obvezujuća za Irsku.
- (24) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Provedbene odluke te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
- (25) S obzirom na hitnost situacije, ova Provedbena odluka Vijeća trebala bi stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Predmet

Utvrđuje se postojanje masovnog priljeva u Uniju raseljenih osoba koje su zbog oružanog sukoba morale napustiti Ukrajinu.

Članak 2.

Osobe na koje se primjenjuje privremena zaštita

1. Ova se Odluka primjenjuje na sljedeće kategorije osoba raseljenih od 24. veljače 2022. nakon vojne invazije ruskih oružanih snaga na taj datum:

⁶ Slovačka ga je aktivirala 28. veljače 2022.

- (a) ukrajinske državljane koji borave u Ukrajini;
- (b) državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koji zakonito borave u Ukrajini i koji se ne mogu vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima.

Zahtjev u pogledu nemogućnosti povratka u njihovu zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima ne primjenjuje se na državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva koji su dugoročno zakonito boravili u Ukrajini;

- (c) članove obitelji osoba iz točaka (a) i (b), bez obzira na to može li se član obitelji vratiti u svoju zemlju ili regiju podrijetla u sigurnim i trajnim uvjetima.
2. Za potrebe stavka 1. točke (c) sljedeće se osobe smatraju dijelom obitelji u slučajevima u kojima je obitelj već postojala u Ukrajini u vrijeme nastanka okolnosti povezanih s masovnim priljevom:
- (a) bračni drug osobe iz stavka 1. točke (a) ili (b) ili njegov/njezin nevjenčani partner/nevjenčana partnerica s kojom/kojim je u stabilnoj vezi kada zakonodavstvo ili praksa dotične države članice tretira nevjenčane parove na način usporediv s bračnim parovima u svojem zakonu o strancima;
 - (b) maloljetna nevjenčana djeca osobe iz stavka 1. točke (a) ili (b) ili njegova/njezina bračnog druga, bez obzira na to jesu li rođena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici ili su usvojena;
 - (c) ostali bliski rođaci koji su živjeli u zajedničkom domaćinstvu u trenutku kad su nastale okolnosti povezane s masovnim priljevom, a koji su u to vrijeme bili potpuno ili uglavnom ovisni o osobi iz stavka 1. točke (a) ili (b).

Članak 3.

Suradnja i praćenje

1. Za potrebe članka 27. Direktive 2001/55/EZ države članice koriste Mrežu za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija u skladu s Preporukom (EU) 2020/1366. Države članice također bi trebale pridonositi zajedničkoj svjesnosti o stanju u Uniji razmjenom relevantnih informacija u okviru integriranog političkog odgovora na krizu.
2. Komisija koordinira suradnju i razmjenu informacija među državama članicama, posebice u vezi s praćenjem kapaciteta za prihvata u svakoj državi članici i utvrđivanjem potrebe za dodatnom potporom.

U tu svrhu Komisija u suradnji s državama članicama, Agencijom za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), Agencijom Europske unije za azil i Agencijom Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) stalno prati i preispituje situaciju dok se koristi Mreža za pripravnost i upravljanje krizama u području migracija kako je navedeno u stavku 1.

Osim toga, Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex), Agencija Europske unije za azil (EUAA) i Europol pružaju operativnu potporu državama članicama koje su zatražile njihovu pomoć u suočavanju sa situacijom, uključujući za potrebe primjene ove Provedbene odluke.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik